

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 114/16
Luxembourg 20. oktoober 2016

Kohtujuristi ettepanek kohtuasjas C-413/14 P
Intel Corporation Inc. vs. komisjon

Kohtujuristi hinnangul tuleks rahuldada Inteli apellatsioonkaebus turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest määratud 1,06 miljardi euro suuruse trahvi tühistamise nõudes

Kohtuasi tuleks saata tagasi Üldkohtule uueks arutamiseks

13. mai 2009. aasta otsusega¹ määras komisjon Ameerika Ühendriikides asuvale kiibistikke tootvale äriühingule Intel trahvi 1,06 miljardit eurot turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest x86²-kesktöötlusseadmete („protsessorite“)³ turul, rikkudes liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) konkurentsieeskirju. Lisaks kohustas komisjon Intelit koheselt rikkumine lõpetama, kui ta seda veel ei ole teinud.

Komisjon on seisukohal, et Intel kuritarvitas oma turgu valitsevat seisundit x86-protsessorite ülemaailmsel turul 2002. aasta oktoobrist kuni 2007. aasta detsembrini, rakendades strateegiat, mis oli suunatud konkurenti Advanced Micro Devices Inc. („AMD“)⁴ väljatõrjumisele turult.

Komisjon tuvastas, et Intelil oli turgu valitsev seisund, sest tema turuosa oli umbes 70% või rohkemgi ning et konkurentidel oli äärmisel raske turule siseneda ja seal laieneda tagasiteenimatute investeeringute tõttu teadus- ja arendustegevusse, intellektuaalomandisse ja tootmisvahenditesse.

Komisjon hinnangul⁵ toimus kuritarvitamine mitme meetme kaudu, mida Intel rakendas oma klientide (arvutitootjad) ja mikroelektroonikaseadmete Euroopa jaemüüja Media-Saturn-Holding suhtes.

Intel tegi nimelt allahindlusi neljale suurele arvutitootjale (Dell, Lenovo, HP ja NEC) tingimusel, et nad ostavad Intelilt kõik või peaaegu kõik oma x86-protsessorid. Samuti tegi Intel Media-Saturnile makseid tingimusel, et viimane müüb ainult Inteli x86-protsessoritega varustatud arvuteid. Komisjoni hinnangul tagasid need allahindlused ja maksed eespool nimetatud nelja tootja ja Media-Saturni lojaalsuse ning seega vähendasid oluliselt Inteli konkurentide võimet pakkuda oma x86-protsessoritega toote omadustel põhinevat konkurentsi. Inteli konkurentsivastase tegevuse tagajärjel vähenes seega tarbija valikuvõimalus ja kahanesis innovatsiooniga tegelemise ajendid.

2006. aasta suuniste alusel määras komisjon Intelile trahvi 1,06 miljardit eurot. Intel esitas komisjoni otsuse peale Üldkohtule hagi, nõudes otsuse tühistamist või vähemalt trahvi olulist vähendamist.⁶

¹ Otsuse kokkuvõtte on avaldatud 22. septembri 2009. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* C 227, lk 13. Vt ka komisjoni 13. mai 2009. aasta pressiteade [IP/09/745](#) ja 21. septembri 2009. aasta [MEMO/09/400](#).

² Arvutites kasutatavad protsessorid võib liigitada kahte kategooriasse: x86 arhitektuuril põhinevad ja muud protsessorid. x86 arhitektuur on standard, mille Intel on välja töötanud oma protsessorite jaoks. Selles saab operatsioonisüsteemina kasutada nii Windowsi kui ka Linuxit. Windows on seotud esmajoonelise x86 käsustikuga.

³ Protsessor on iga arvuti võtmelement nii üldise toimimise kui ka süsteemi maksumuse seisukohast. Sellele viidatakse sageli kui arvuti „ajule“. Mikroprotsessorite tootmine eeldab kallite kõrgtehnoloogiliste seadmete olemasolu.

⁴ Enne 2000. aastat tootsid x86-protsessoreid mitu ettevõtjat. Ent enamus neist on selles ajast alates turult lahkunud.

⁵ Komisjoni hinnangul on kuritarvitamine käsitatav „ühe vältava rikkumisena“.

⁶ Trahvisumma määrati kindlaks x86-protsessorite müügiväärtuse alusel, mis arvutati Inteli arvete alusel, mille ta esitas EMP-s asuvatele ettevõtjatele rikkumise viimasel aastal (2007. aastal summas 3 876 827 021 eurot). Komisjon määras

12. juunil 2014⁷ jättis Üldkohus Inteli hagi täies ulatuses rahuldamata.

Intel esitas Üldkohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse, väites, et õigusnormi on rikutud (i) allahindluste õiguslikul määretlemisel „ainuvarustusallahindlusteks“; (ii) 2006. aastal ja 2007. aastal toime pandud rikkumise tuvastamisel ning selle hindamisel, kui oluline on toote levik turul; (iii) seoses sellega, et „ainuvarustusallahindlusteks“ liigitati teatavad allahindluskokkulepped, mis hõlmasid pelgalt väiksemat osa kliendi ostutehingutest; (iv) komisjoni poolt Delli töötajaga korraldatud küsitluse protokollimise kohustuse puudumist käsitleva liidu õiguse tõlgendamisel; (v) küsimuses, kas komisjoni pädevus hõlmab Inteli ja Lenovo vahelisi Hiina kokkuleppeid; ja (vi) seoses trahvisummaga ja 2006. aasta trahvide arvutamise suuniste tagasiulatuva kohaldamisega.

Esimese väite kohta märgib kohtujurist Nils Wahl tänases ettepanekus, et Üldkohus liigitas Dellile, HP-le, NEC-le ja Lenovole tehtud allahindlused „ainuvarustusallahindlusteks“ ega pidanud selle liigituse tõttu vajalikuks kaaluda, kas need allahindlused võivad konkurentsi piirata.

Kohtujurist meenutab Euroopa Kohtu praktikast tulenevat põhimõtet, et püsikliendi allahindlused on presumptiivselt kuritarvituslikud, kuid märgib, et tegelikult on Euroopa Kohus pidevalt arvesse võtnud „kõiki asjaolusid“, kui tal on tulnud määratleda, kas etteheidetav tegevus kujutab endast turgu valitseva seisundi kuritarvitamist. Etteheidetud tegevuse konteksti analüüsi eesmärk on tuvastada, et õiguslikult piisavalt on tõendatud, et ettevõtja on turgu valitsevat seisundit kuritarvitanud. Muidu jääks lauskeelu kohaldamisalasse ka tegevus, mis vahel lihtsalt ei saagi konkurentsi piirata. Samuti oleks oht, et niisugune lauskeeld kohaldub ja muutub karistuseks ka konkurentsi toetava tegevuse puhul.

Seetõttu järeldas kohtujurist, et **Üldkohus rikkus õigusnormi järeldades, et „ainuvarustusallahindlusi“ tuleb pidada eraldiseisvaks ja ainulaadseks allahindluste liigiks, mis ei nõua kõikide asjaolude kaalumist selleks, et tuvasta turgu valitseva seisundi kuritarvitamine.**

Lisaks leidis kohtujurist, et **Üldkohus rikkus õigusnormi teise võimalusena antud hinnangus konkurentsi piiramise võime kohta, jättes tuvastamata kõikide asjaolude põhjal, et apellandi pakutud allahindlustel ja maksetel oli kõige tõenäolisemalt konkurentsivastane väljatõrjuv mõju.**

Teise apellatsioonkaebuse väitega seoses meenutab kohtujurist, et Üldkohus pidas piisavaks üldise hinnangu andmist selle turuosa kohta, kust konkurents oli aastatel 2002–2007 keskmiselt välja tõrjutud. Selle põhjal pidas ta ebaoluliseks, et aastatel 2006 ja 2007 oli toodete levik turul tunduvalt väiksem.

Kohtujuristi hinnangul jättis **Üldkohus** oma seisukoha kujundamisel kõrvale kriteeriumi, mis puudutab „toodete piisavat levikut turul“ ja seetõttu **ei teinud kindlaks, et kõnesolev tegevus võis aastatel 2006 ja 2007 konkurentsi piirata. Kui ta ei oleks seda kindlaks tegemata jätnud, oleks ta pidanud järeldama, et nii väike seotud turuosa ei anna lõplikku selgust tuvastamiseks, et etteheidetav tegevus võis konkurentsi piirata, ja seda probleemi ei saa lahendada „ühe, vältava rikkumise“ mõiste rakendamise teel.** Kohtujurist märgib, et iga tegu peab ka ise ja iseseisvalt olema käsitatav rikkumisena. Seetõttu leiab kohtujurist, et teise väitega tuleb nõustuda.

Kolmanda väite osas kordas kohtujurist oma seisukohta, et ei eksisteeri sellist eraldi allahindluste liiki nagu „ainuvarustusallahindlused“. Ent kui Euroopa Kohus selle tõlgendusega ei nõustu, tuleks kohtujuristi hinnangul selle väitega nõustuda seetõttu, et **„ainuvarustusallahindluste“ tingimuseks on see, et klient ostab „kogu oma vajaduse või sellest olulise osa“ ulatuses kauba turgu valitsevalt ettevõtjalt, kuid käesolevas asjas see tingimus täidetud ei ole.** HP ja Lenovo võisid jätkuvalt osta AMD-lt märkimisväärtes kogustes x86-protsessoreid.

seejärel kindlaks osakaalu sellest müügiväärtusest rikkumise raskusastme alusel (5 protsenti võimalikust 30 protsendist), korrutades selle rikkumise aastate arvuga (viis aastat ja kolm kuud, mis andis kordajaks 5,5).

⁷ Kohtuasi [T-286/09](#), vt ka pressiteade nr [82/14](#).

Neljanda väite kohta meenutas kohtujurist, et liidu õigusnormid nõuavad, et komisjon küsitluse protokolliks, tagamaks, et liidu konkurentsieeskirjade rikkumises kahtlustatavad ettevõtjad saavad valmistuda end kaitsma, ja et liidu kohtud saavad kontrollida, kas komisjon kasutas oma uurimisvolitusi seadusega ette nähtud piirides. Seetõttu on ta arvamisel, et **Üldkohus rikkus õigusnormi tuvastades, et komisjon ei ole rikkunud liidu õigust sellega, et ta ei korraldanud ja protokollinud kohtumist vastavalt kohaldatavatele normidele. Nimelt ei nõustu kohtujurist sellega, et menetlusnormi rikkumist saab heastada komisjoni esitatud hiljem koostatud sisemärkmetega**, kuna need ei kajasta komisjoni poolt Delli töötajaga läbi viidud küsitluse sisu. Sellest tulenevalt leiab kohtujurist, et ka neljanda väitega tuleb nõustuda.

Seoses viienda väite ja küsimusega, kas komisjonil oli rahvusvahelise õiguse alusel pädevus Inteli konkurentsivastase tegevuse tõttu tema suhtes menetlus algatada, ei ole kohtujurist veendunud, et Inteli väidetavat kuritarvitust saab pidada EMP-s rakendatuks. Ta on seisukohal, et **Üldkohus jättis analüüsimata, kas Inteli ja Lenovo vahelistest teatavatest kokkulepetest tulenevad konkurentsivastased mõjud võisid avaldada EMP-s vahetut, märkimisväärset ja ettenähtavat konkurentsivastast mõju** ja tegi vea, kohaldades Inteli esitatud komisjoni pädevuse puudumise argumendi tagasilükkamiseks rakendamise ja kindla mõju kriteeriumi.

Lõpuks märkis kohtujurist määratud trahvi kohta, et **asjaolu, et määratud trahv oli määramise ajal pretsedenditult suur, ei muuda seda iseenesest ebaproportsionaalseks** ja Intel ei ole toonud esile ühtegi Üldkohtu toime pandud õigusnormi rikkumist, mis võimaldaks Euroopa Kohtul hinnata trahvi proportsionaalsust.

Komisjoni 2006. aasta trahvimissuuniste tagasiulatuva kohaldamise kohta tegevusele, mis osaliselt leidis aset enne nende suuniste kehtestamist, leidis kohtujurist, et liidu õigusnormid, mitte trahvimissuunistes määravad kindlaks komisjoni kaalutusõiguse piirid liidu konkurentsieeskirjade rikkumise eest. **Kui määratud trahv jääb nende õigusnormidega ette nähtud piiresse, ei saa Intel määratud trahvi vaidlustades tugineda tagasiulatuva jõu puudumise põhimõttele.**

Kuna esimese kuni viienda väitega tuleks nõustuda, järeldab kohtujurist, et **Üldkohtu otsus tuleb tühistada**. Kuid kohtujurist on arvamisel, et kohtuasi tuleb saata tagasi Üldkohtule, et uurida juhtumi kõiki asjaolusid ja vajadusel Inteli tegevuse tegelikku või potentsiaalset mõju konkurentsile siseturul. Sellega kaasneb faktiliste asjaolude hindamine, mida saab Üldkohus paremini teostada.

MÄRKUS: Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv. Kohtujuristi ülesanne on täiesti sõltumatult teha Euroopa Kohtule ettepanekuid talle määratud asjade õigusliku lahenduse kohta. Euroopa Kohtu kohtunikud asuvad selles kohtuasjas nõu pidama. Kohtuotsus tehakse hiljem.

MÄRKUS: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Ettepaneku [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle ettekandmise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Fotod ettepaneku esitamise kohta on kättesaadavad agentuuri »[Europe by Satellite](#)« kaudu ☎ (+32) 2 2964106